

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, razsemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gid., za pol leta 8 gid. za četrt leta 4 gid. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gid., za četrt leta 3 gid. 30 kr., za en mesec 1 gid. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gid. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pent-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Rojaki!

Po preteku 6letne dóbe je po ustavi za vojvodino Kranjsko deželni zbor razpuščen in nove volitve poslancev imajo biti 7. in 10. dne meseca malega srpana (julija) tako, da kmetske občine vseh okrajev Kranjskih volijo svojih 16 poslancev 7. dne, mesta in trgi pa svojih 8 poslancev 10. dne malega srpana. — „Veliki posestniki“ imajo volitev svojih 10 poslancev 14. dne omenjenega meseca.

Kako nadležne so posebno kmetskim gospodarjem volitve o tem času, to čutimo vsi: na to so opomnili tudi naši državni poslanci ministra, in to kaže uže samo ime srpan, ki ga ima v našem jeziku mesec julij. Po takem bo tedaj kmetskim našim gospodarjem treba o neugodnem času hiteti na volišče.

Ali časniki naši so Vam, kakor pri vseh poprejšnjih volitvah, tudi zdaj jasno dokazali neizmerno imenitnost teh volitev, od katerih so odvisne najvažnejše, najsvetejše stvari, ker pri njih gre za srečo, blagostanje in čast ne samo jednega ali družega človeka, temuč celih občin in vse dežele. Zato pravega domoljuba ne sme ovirati noben letni čas, nobeno drugo opravilo, da zadostuje svojej državljanskej dolžnosti, kadar mu doide klic k volitvi.

Še prav posebno važnost sedanjih volitev pa dokazuje nenavadno silovito delovanje nasprotne nam stranke, znane pod imenom „nemških liberalcev“, da bi ljudi svojega mišljenja vrinila v zbor in uničila dosedanjo narodno večino. V ta cilj in konec — kakor spričujejo pisarije v njihovih nemških časnikih in v posebnih listkih, katere v slovenskem jeziku pod naslovom „Kmetje“ in „Razgovor župana Boštjana in župana Mihata o desetletnem ravnanji narodne večine“ po deželi trosijo po svojih pomagačih pa še z besedo podpirati dajejo — nij jim nobeno sredstvo pregrdo, nobena nakana ne preumazana, da ne bi natolcevali in obrekovali narodnih rodoljubov ter z lažmi in zvijačami zaupanja ljudstva do mož naše narodne večine ne podkopavali.

Mislé, da priprostega človeka, ki nič ne bere in zato nič pravega ne ve, za najbolj občutljivo žilico zgrabijo in najgotovejše na svojo stran dobijo, ako mu kažejo, kako zapravljajo narodni poslanci deželno premoženje, s tem pa davkova bremena ljudstvu množijo, zato večjidel vse pušice nasprotnega nam tabora leté na to, da narodno večino bivšega zbora obrekujejo zarad slabega gospodarstva.

Slovenski naši časniki so po številkah do pičice iz zborovih pred svetom ležečih obravnjav uže dokazali, da vse to je laž, in da, če so se deželni stroški semtertje v preteklih letih res pomnožili, so narodni poslanci tako malo krivi, kakor nij kriv gospodar, če so se stroški njegovi pomnožili zato, ker je moral marsikaj v svojem pohoštvu predelati, pota do polja popraviti, več poslov za delo imeti, obleko rodovini svojej dražje kupovati, otroke v šolo pošiljati, itd. Tako se tudi deželni zbor nikakor nij mogel ubraniti večjih stroškov na marsikaterej strani zadnja leta, ko se je število ubozih bolnikov in blaznih (norih) pomnožilo, lenuhov čedalje več moralo po odgonu (šubu) prevaževati, za žandarmerijo deželi več stroškov nakladati, starih cest popravljati in novih napravljati, po vladnih predpisih stroške za šolstvo množiti in tacega več. Vse to so časniki naši temeljito dokazali odkrivši lazi, ki jih nasprotniki naši v svojih listih po svetu trosijo, na kar pa oni ne besedice nijso mogli odgovoriti, ter so tako molče sami potrdili, da je le zgolj obrekovanje, kar so pisarili zoper gospodarstvo narodne večine deželnega zbora, sladkajte se ljudem z oblubo, da bodo hruške rastle na vrbi, če oni dobijo večino v deželnem zboru!

Da vse obrekovanje slabega gospodarstva, dosedanje večine v deželnem zboru je zgolj kovarstvo nasprotnikov naših, to pa še posebno spričuje govor deželnega glavarja, voditelja nam nasprotne stranke, v poslednjem seji letošnjega deželnega zbora, v katerej je — z ozirom na 6letno zadnje delovanje zborovo — očitno izjavil, „**da se deželno premoženje nij nič zmanjšalo, skoroda še pomnožilo.**“ Boljše po vsem tem nasprotniki naši nijso mógli postreči resnici, kakor z lažmi svojimi!

Koliko narodne ravnopravnosti nam privoščijo nasprotniki naši v šolah in uradnih, — koliko sicer je nemškemu liberalizmu mar za druge naše svetinje, in kako nam še v mnogih družih zadevah trdovratno stojijo nasproti, to kažejo zapisniki zborovih obravnjav od leta 1861. počenši; zato vsega tega zdaj na tem mestu, ko Vas kličemo k novim volitvam, iznova razpravljati nij nam treba.

Predragi rojaki! Pomislite po vsem tem, kaj Vas čaka, ako bi nasprotniki naši večino dobili v deželnem zboru!

Podpisani volilni odbor Vam zato za deželne poslance nasvetuje može, katerih večina se je uže potrdila pred Vašimi očmi v večletnem boji za pravice in blagor naroda našega, o ostalih drugih pa morete po vse prepričani biti, da so popolnem vredni Vašega zaupanja. Volite jih zato brez razcepljenja glasov enoglasno; vedite, da en sam glas včasih odločuje. Verujte našemu priporočilu; poslušajte naso prečastito, od nekdanj za narod naš vneto duhovščino in glas tacih mož, o katerih ste prepričani, da so zares rodoljubi!

Rojaki! v Vaših rokah leži prihodnjost Vaša, mile naše domovine.

Navdani te zavesti stopite pogumno na volišče; stojte nepremakljivi kakor skala za izbrane poslance svoje, in, ako Bog dá in edinost slovenska, bode kakor v poprejšnjih volitvah, tako tudi zdaj zmaga naša, zmaga velikanska!

Za narodni volilni odbor v Ljubljani 25. junija 1877.

Dr. Jan. Bleiweis, odbora predsednik.

Priporočani so Vam sledeči gospodje za poslance:

I. Za kmetske občine:

1. Za okraj okolice Ljubljanske in Vrhniko: gosp. dr. **Jan. Bleiweis** in gosp. **Luka Robič**, finančni nadzornik, oba dozda poslancev.

2. Za okraj Kamnik in Brdo: gospod **Luka Svetec**, notar v Litiji, bivši poslanec.

3. Za okraj Kranj, Trzič in Loko: gosp. **Oton Detelja**, veliki posestnik pri sv. Duhu in gosp. **Karel Klun**, duhovnik in mestni odbornik v Ljubljani.

4. Za okraj Radovljico in Kranjsko goro: gospod dr. **Jožef Poklukar**, posestnik v Ljubljani, bivši deželni poslanec.

5. Za okraj Postojno, Planino, Senožeče, Lož in Bistrico: gospod dr. **Valentin Zarnik**, odvetnik in bivši dež. poslanec in gosp. dr. **Josip Vošnjak**, zdravnik in državni poslanec v Ljubljani.

6. Za okraj Vipavo in Idrijo: gospod **Matej Lavrenčič**, posestnik na Vrhpolji pri Vipavi, bivši deželni poslanec.

7. Za okraj Novomesto, Kostanjevico in Krško: gospod **Viljem Pfeifer**, župan in posestnik v Krškem, državni poslanec.

8. Za okraj Trebnje, Zatičino, Žužemberk, Mokronog, Litijo in Radeče: g. grof **Josip Barbo**, veliki posestnik v Rakovniku, državni poslanec in bivši deželni poslanec, gosp. **Alojzi Kobler**, župan in posestnik v Litiji in gosp. **Franc Potočnik**, stavbeni svetovalec in mestni odbornik v Ljubljani.

9. Za okraj Kočevje, Lašče in Ribnico: gospod **Karel Rudež**, veliki posestnik v Ribnici in gospod **Primož Pakiž**, posestnik v Zamostcu, oba dozraj deželna poslanca.

10. Za okraj Črnomelj in Metliko: gospod **Anton Navratil**, posestnik v Metliki.

II. Za mesta in trge:

1. Za Kranj in Loko: gospod **Karel Šavnik**, lekar in župan v Kranji.

2. Za Trzič, Radovljico in Kamnik: gospod **Mihael Stare**, veliki posestnik v Mengšu.

3. Za Novomesto, Kostanjevico, Krško, Črnomelj, Metliko in Višnjogoro: gospod **Peter Grasselli**, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani, bivši deželni poslanec.

4. Za Postojno, Vrhniko in Lož: gospod **Adolf Obreza**, posestnik in trgovec v Cerknici, bivši deželni poslanec.

5. Za Idrijo: gospod dr. **Ludevik Jenko**, zdravnik v Ljubljani.

Telegrama.

Dunaj 26. junija. „Pol. Corr.“ poroča iz Bukarešta od 26. junija: Rusi so zasedli uže Hiršovo, kakor se zdi, brez boja. Denes je na celem obdunavskem bregu **strašna** kanonada vseh ruskih in rumunskih baterij.

Dunaj 26. junija. Za gotovo trdeča poročila iz Črnogore pripovedujejo, da so Črnogorci po šestdnevnem krvavem boju Sulejman-pašo v beg zapodili, kateri se je naglo v Albanijo umaknil. Črnogorci ga še vedno gonijo in ga obstreljavajo z družega brega Zete. Turška armada, ki je v Albaniji, ne more nobene pomoči dati, ker jo zadržuje Božo Petrovič. To je največja zmaga Črnogorcev. Turki so izgubili do 10.000 mož. Danilov grad je popolnem prost. („Cittadino“.)

Vojska.

Od Dunava nemamo dosti več zanesljivega poročati, nego zgornji telegram pove. To pa uže kaže veliko, namreč, Rusi imajo uže celo turško Dobručo v pesti in kmalu bodo večjo bitko bojevali, velevažno za vse vojevanje in za vse Slavjanstvo. Bog jim daj srečo!

Ob celej dolgej progi silne reke se strelja. To kaže, da Rusi nameravajo morda še na kacam družem mestu Dunav prekoračiti.

Dopisniki trdijo, da so Rusi mislili, da bodo velikansko več ljudij izgubili, predno čez Dunav pridejo, nego so jih.

Priobčujemo tudi zgornji telegram tržaškega „Cittadino“. Ta list v opombi pravi, da bi ga ne bil sprejel, ali obrnil se je do konzula v Kotor, in ta mu je resnico potrdil. Sam Bog daj, da bi se izkazala ta resnica. Previdni pa moramo biti in počakati, da izvemo, kako stoji s hrabrimi, le žalibog premaloštevilnimi slavjanskimi sokoli in brati Črnogorci.

Amerikanci in Rusi.

Iz Rusije 20. junija. [Izv. dop.]

Redko, kateremu, ali morebiti celo nobenemu iz čitateljev „Slov. Naroda“ dohajajo v roke ameriškanski listi. Pa to bi še ne bilo tako veliko zlo; škoda je, če vam sploh

nij moči izpoznati ameriškansko občinsko mnenje o sedanjej svetej rusko-turškej vojski za osvobojenje slavjanskih bratov, ker sovražna nam žurnalistika avstrijsko-judovsko-nemška, francoska in angleška boji se poročati to ameriškansko mnenje. Zakaj, to nij teško nij trudno uginiti. Evropsko novinarsko židovstvo in farizejstvo neče pokazati, da so še drugi ljudje na sveti, ki ne slujejo menj po svojem materijalnem blagostanji, in vendar še niso izgubili vsega srama, vendar še niso izgubili poštenosti, in na ta način morejo brez pristrastno in pošteno pogledati na kakovšni koli predmet, posebno pa na tako sveto misijo kakoršno je prevzela na se slavjanska naša Rusija, objavivša vojsko viražej Turčiji.

Kolikor morem razvideti iz citatov v našem časopistvu, posnetih iz ameriškanskega novinarstva sočutje ameriških severnih držav popolnem pripada nam in sploh Slovanom. Odkar je objavljen bil naš manifest, govorilo in pisalo se je v Ameriki mnogo o vojski „between our Russian friends and the Turkish barbar (mej našimi ruskimi prijatelji in turškimi barbarom.) V ameriških političnih krogih je vse uže davno bilo prepričano da slavjanska Rusija začne vojsko s Turčijo ne-gledé na sramotno sebično angleško politiko. Ne malo dokazov dali so uže Amerikanci o sočutji do Rusije. Kako družno, kako ljubo, kako praznično sprejeli so našo pomorsko eskadro. Na rojstveni dan našega carja (29. apr.) bil je New-York v polnem kinči, a v cerkvah molili so Amerikanci povsod za zmago ruskemu slavjanskemu orožju in za spas ubozih Slovanov balkanskega poluotoka. V začetku t. m. imelo je društvo „The Christian Association“ svoj shod, na katerem je sklenilo pobirati za Ruske ranjene vojake. Ruskega poslanca obiskujejo imenitni meščani i izražajo ruskej vladi svoje sočutje. Na vseh javnih prostorih prodajaja se v velikanskem čišlu podobe carja Aleksandra II. osvoboditelja bratov slavjanskih, velicega kneza Nikolaj Nikolajeviča, dalje poveljnika naše eskadra Alekseja Aleksandroviča, etc.

Pa kaj bi vam jaz prešteval posamne fakte, berite sami: „New-York Heraed“ piše: „Mi pa le moramo gledati strašno gledališče v Evropi: zopet podpira se Turčija t. j. gnet

enega Turka nad desetimi kristijani. I vse to godi se samo za to, ker se Anglija boji za svojo zvezo z Indijo. Ta uzrok je uže znan angleškemu narodu, katerega so vlekli pred 23 leti pod enako devizo v vojsko s Rusijo; pa mi ne verjamemo, da bi zdaj oglasilo se na čisto krščansko srce velikodušnega angleškega naroda. Ne ogoljufajo ga lastniki turških fondov in angleški intendant na turškej službi, videči v vojski samožepno blagostanje in brezpostavno obogatnje; — ljudje, katerim razen vzdihov po materijalu nij niti narodnega prava niti narodnega dolga. Taki nizki ljudje so žalibog mogoči v sredini vsacega, tudi največjega naroda; no njim je nemogoče vzdigniti ta narod na podlo politično delo, kakoršno je poskušnja, podaljšati na nekaj časa oni vladni škandal, kateri se imenuje „visoka Porta“, držeča pod svojo kostenečo roko v beraštvu in razvalinah najplodnejše zemlje balkanskega poluotoka. V sedanjej borbi mej križem in luno, mej Rusijo in Turčijo, srce ameriškanskega naroda bije za Rusijo. — Mi molimo, govori izborna ameriškansko občinstvo, mi molimo, da bi bili zmagonosni prapori velicega carja, osvoboditelja svojega naroda in osvoboditelja turških Slovanov, da bi dosegli brez pregrad in intrige Konstantinopelj in da bi ohranil ga v svojej vlasti, če misli, da mu je potreben za njegove velike namene.“

Filadelfska „Public Ledger“ o velečinu naših morjakov piše: „S pestjo tacih velikarov, kakor Dubašev in Šestakov, sme Rusija upati najpolnejšega vspeha, kajti taki redki velečini rode navadno mnogo podobnih jim junačin. Ne prvokrat se odlikujejo uže ruski morjaki na črnem morji — pripominjamo samo velikansko obrano Sevastopolja in velečine ruskega ladovja v Krimskoj vojski. Ruski vojak je dokazal svojo trpkost in hrabrost, on je povsod bil in bode isti izvrstni domorodni borec in skromni zmagonosec, naj bode na sneženih poljanah vojske 1812. l., ali v žarkih stepah Hive, ali v strašnih breztalnih propadih Kavkazskih gor. Mi Amerikanci smo prepričadi, da Rusija zmagonosno konča to vojsko. Ž njo bode vselej hodilo toplo sočutje ameriškanskega naroda, kateri izvrstno razumeva in ceni korak, katerega

je Rusija storila ne samo sebi v slavo in v korist, temuč v korist celega krščanskega sveta. Zato mi moremo Rusom samo klicati: „Go ahead, naprej!“

Glasilo nemškega naseljenja severne Amerike — „New-York-Staats-Zeitung“ piše: Vojška Rusije s Turčijo ima za nas veliko veljavo v tem obziru, da so Nemci v starih časih križevniških vojsk tudi prelivali svojo kri, branivši križ pred skrumbo fanatičnih molivcev Mahomeda, pradedov onih barbarov, s katerimi zdaj vojskuje Rusija. Nij moč, da se ne bi sočutilo z velikansko slovansko državo, potegnivšo svoj meč na ohrano porobljenih kristijanov na vzhodu. Rusija je zdaj podobna starodavnim vitezom križevniških vojsk: bori se, kakor so se borili oni z vragom sv. križa, človečnosti, prosvete ali omike.

Oporoka carja Petra Velikega.

(Konec.)

Ta oporoka se tako glasi:

1. Narod naj bode vedno v orožji, da ostanejo vojaki bojaželjni. Mir naj traja samo toliko časa, da se finance uredé, novinci naberó in primeren čas za napad počaka. 2. Na vsak mogoč način naj se za časa miru privabijo iz omikanih evropskih dežel vojskovedje in učenjaki v Rusijo, da osrečijo državo z duševnimi pridobitki družih narodov. 3. Pri vsakej priložnosti se mora udeležiti Rusija vprašanj in razporov evropskih, posebno nemških, ker ima bližnja Nemčija največ zanimivosti za Rusijo. 4. Poljsko naj se razdeli. Država mora skrbeti, da notranji razpor poljskih plemičev netí, jih z denarjem podkupuje in si tako svojo stranko osnóva. Pošlje naj se ruske vojake na Poljsko, kateri naj tako dolgo ondi ostanejo, da pride priložnost vedno v deželi ostati. Če bi se sosedne države temu vpirale, mora se jim vreči kak kos poljske dežele, da se pomirijo, s časoma uže pride prilika, da se jim tudi to vzame. Švedsko se mora k napadu dražiti in ga z Danijo spreti, da se mu kolikor mogoče zemlje odvzame. 6. Soproge ruskih princev naj se vedno jemo iz nemških princesinj, da se rodovinske zveze pomnožé, nemške in ruske interese spoji ter ruski vpliv v Nemčiji pomnoži. 7. Naj se posebno išče zveze s kupčijsko državo Anglijo; ruski in angleški matrozi naj bodo v vednej dotiki mej soboj. 8. Rusija se mora brez prenehanja proti severu ob baltiskem in proti jugu ob črnem morji razširjati. 9. Mora se kolikor mogoče približevati Carigradu in Indiji. Kdor bode jenkrat ondi vladal, bode pravi gospodar sveta. Zato je treba vedno vojske začenjati, sedaj s Turčijo, s Perzijo, pristanišča ob Črnem morji zidati in se počasi tega morja polastiti; če mogoče zopet stari kupčijski pot skozi Sírijo odpreti, v perzijski zaliv prodreti in v Indijo siliti, kder so zakladnice sveta. Kdor tam gospodari ne potrebuje angleškega blaga. 10. Iskati je treba skrbno in vzdrževati zvezo z Avstrijo; na videz njene namere za navlado črez Nemčijo podpirati, pod roko pa nevošljivost nemških knezov buditi in je tako daleč pripeljati, da bodo eden za drugim pomoči pri Rusiji iskali. 11. Mora se vedno Avstrijo za prepojenje Turkov iz Evrope navduševati. Po dobitvi Carigrada pa naj se jo s tem potolaži, da se jej začasno en kos pridobljene dežele odstopi, ali pa naj se druge evropske države zoper njo našunta. 12. Treba je vse po različnih deželah razkropljene pravo-

slavne kristijane okoli sebe zbrati in nekako duhovno supremacijo nad njimi ustanoviti. 13. Kadar bodo vsi ti načrti izvedeni naj se ponudi posebej in skriral najpoprej verzaljskemu potem dunajskemu dvoru, svetovno vlado z Rusijo deliti. Ako prevzame jeden izmej teh dvorov ponudbo, kar se nedvojbeno zgodi, če bode znala Rusija njih čestiteljnost in samoliubje buditi, tedaj naj se jednega s pomočjo družega uniči. Potem naj se pokonča tudi ostalega v vojski, katere izid ne more biti dvomljiv, ko bode imela Rusija Orijent in velik del Evrope pod soboj. 14. Če bi pa oba ponudbo odbila, kar pa nij verjetno, treba ju je eden na družega našuntati, da se mej soboj pokončata. Tedaj spusti Rusija svoje zbrane vojake nad Nemčijo in pošlje ob jednem dvoje mogočnih brodovji, eno iz belega, drugo iz azovskega morja, ki se združita z dobro oboroženima brodovjema v baltiskem in Črnem morji, ter tako prisili z lahko vso Evropo k priznanju ruske vlade.

To oporoko je objavil prvi Lesur. Des progres de la puissance russe, 1812. Da res izvira iz Petrove glave trdi vitez d'Eon, zapeljivi prijatelj carice Elizabete, v knjigi „Memoires du chevalier d'Eon, Paris 1836“ — Nasproti pa zagotavlja Berkholz (Napoleon I, auteur du testament de Pierre le Grand, Bruxelles 1863), da je Napoleon I. to oporoko sestavil, da bi opravičil svojo vojno proti Rusiji l. 1812. Ali je res testament iz Petrovega peresa ne more se določiti. Gotovo je, da se v njem nahaja ključ ruske politike od Petra Velikega naprej in da se Rusi dejansko po njem ravnaajo. Znano je, da nij manjkalo ljudi v bližini Petra Velikega, ki so bili sposobni načrt ruske politike sestaviti in če ne po črki se vendar po duhu ta oporoka lahko pristna imenuje. (Prim. Weiss, Weltgeschichte VI. 39.)

Da bi Rusi kedaj svetovno vlado črez Evropo in Azijo dosegli se brskone ne bode zgodilo in če tudi, gotovo le za malo časa. Tudi so uže Angleži Ruse prehiteli v Indiji. Verjetno pa je, da naredijo Rusi konec turškemu vladanju v Evropi in da si osvoje Carigrad, ta „dijamant mej dvema smaragdima in dvema safirjema,“ kakor Turki svojo stolico imenujejo. Da so Rusi svojega prepričani, kažejo Karamzinove besede: „Spolnilo se je prorokovanje sv. Metodija in Leona Modrega, da bodo Turki Byzanc premagali. In spolnilo se bode jenkrat tudi drugo prorokovanje, da bodo Rusi Turke premagali in na sedmerih hribih byzantinskih gospodovali.“ (Helfert, Russland 83—90.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. junija.

V ogerstem zboru je minister Tisza 26. t. m. naglašal, da je namen vnanje naše politike samo ta, ohraniti mir, in če to nij mogoče, vojno omejiti na en kraj, ter dobre razmere z družimi evropskimi oblastmi ohraniti; na vse slučaje pa varovati monarhiji svobodo akcije, da na vse razmere moremo za- braniti taka ustrojenja novih držav, ki bi bila škodljiva interesom monarhije. Tisza izjavlja dalje zaupanje v prijateljske odnošaje k družim oblastim, s tem pa nij zvezana nobena pogodba s kako drugo državo, ker imamo svobodo delati in sklepati še kakor hočemo. V poslednjem ministerskem svetu se nij govorilo niti o obsedenji kake provincije, niti o mobilizaciji. Nihče (?) ne misli na razširjenje monarhije. —

Vnanje države.

Srbski „Istok“ se zahvaljuje carju in rumunskemu kneza za lepi sprejem srbskega kneza in naglašá ugodne rezultate za Srbijo. Zemlja ima v carji mogočnega pokrovitelja, ima dobro upanje za bodočnost, in nij zastoj krvi prelivala. — Vojni minister je 16 bataljonov k vojnim vajam sklical.

V angleškem palamentu je bilo predloženo pismo ruskega poslanika Šuvalova in Derbyjev odgovor. Iz poslednjega je razvidno, da Angležem na Turčiji in njenem obstanku nij nič ležeče, da se le „angleški interesi“ t. j. kupčije varujejo, potlej je Angležem vse eno. Kaj bodo reve Magjari rekli? Svec-kanal Indija, itd. — to so pa stvari, katerih se Rusija, kakor Gorčakov zatrjujejo, ne bode dotikala.

Iz Pariza javljajo 25. jun.: Proglas, podpisan od odsekov vseh levičnih klubov, bode pozival, voliti vseh 363 poslancev od levece.

Papež je 25. t. m. v posebnem konzistoriji izročil Kučerju in Mihaloviču kardinalske klobuke, jima je „usta odprl in usta zaprl,“ dal prstane in kar je družih ceremonij.

Bismarck, ki je te dni z bavarskim prvim ministrom dogovor imel, pride zopet v Berlin.

Dopisi.

Iz Postojne 25. junija [Izv. dop.]

Kakor povsod, se tudi pri nas na vso moč nemčurji napenjajo, da bi pridobili glasove tako ali tako za svojega kandidata dr. Deva. On pa obeta Postojnčanam, da jim bode pridobil slovečo jamo, katere dohodki ne dohajajo v soseskino blagajnico, ampak jama ima svoj fond iz katerega se izdržuje. Res je, da bi bilo prav in kaj dobro za sosesko, ako bi ona imela dohodek od jame in pa kapital, katerega uže jama ima blizo 30.000 gld. Marsikaj dobrega bi se dalo s tem denarjem narediti za Postojno. Ali bi ta kapital ne bil izvrsten za vtemeljenje nižje realne gimnazije, katera bi bila za nas Notranjčane tako potrebna, kakor oko človeku. Poskušalo se je to uže večkrat pred dr. Devom, pa do sedaj so bile vse prošnje zastoj. Zato smo vsi Postojnčani, vsi Notranjci, vsi Kranjci, vsi Slovenci. Nij mogoče verjeti, da bi bil tak tih, malodelaven človek, kakor dr. Dev tako mogočen to izpeljati. Ako on res sam sebi verjame (pa si ne!), da bi njemu bilo to res mogoče in ako mu je blagor za Postojnčane pri srci: zakaj nij on to uže zdavnaj storil? Opiraje se na uže storjeno delo, se laglje prodere pri ljudstvu s svojimi nameni, kakor pa s praznimi in nepoštenimi obljubami. Pa saj je uže dobro znano, koliko so vredne obljube tacih ljudij, kakor je dr. Dev in njegovi turški prijatelji. Dežman je obljubaval železnico Žuženberčanom črez Žuženberk, Trbancem črez Trebnje, na levo in na desno, ko je ondi kandidiral za državni zbor. Kar se želi, to se tudi rado verjame in tako je Devov prijatelj zmagal. Obljuba mu pozneje še mari nij, dosti je, da so mu le Dolenjci tačas verjeli. V Postonji se največ prizadevajo za zmago dr. Devovo njegov pisar g. Prosenc, po Ipavi mu rečejo po krivem po njegovem znanem imenu, ta mali doktor in njegov voznik, tukajšnji tržan vulgo „Žabar“, kateremu bi jaz na g. Devovem mestu agitacijo prepovedal, ker možanec tako ne-spametno govori, da Devu več škoduje, kakor koristi, kakor n. pr. oslarijo, „če bodo zvolili dr. Deva, bo on naredil, da bo v Postojni vse nemško in nič več slovenskega“.

Oba dva nemata velike veljave v Postojni, ker oni ki so kolikaj previdni tržanje, se jim posmehujejo; vendar bo nam treba paznim

biti, posebno zadnje dni pred volitvijo. Ker je odvisnih ljudi (saj veste katere mislim) veliko, moramo mi národní domači tržanje trdno kot skala stati in se skupno volitve udeležiti za domačina Notranjca gospoda Obreza. Naši sovolilci národní Ložanje in Vrhničanje bodo gotovo mnogoštevilni prišli na volilni boj, kar so še vselej storili in zmaga bo gotovo naša, domača, slovanska. Tudi moram še omeniti, da je dr. Devov pisar g. Ussar z veliko težavo v Postojni 8 možev dobil, kateri imajo pravico voliti in tisti možje so se mu tudi udali zavoljo velike nedležnosti ter obljubili, da bodo Deva volili. Za to je pa tudi dr. Dev dal teh 8 možev v soboto, k sebi sklicat, in jih dobro postrezal. Mi pa rečemo naj dr. Dev pomisli, od koga ima on kot odvoikat zaslužek: ali, od Nemcev ali od nas slovenskih Kranjcev? Kaj se meša mej turške nemškutarje? Kaj mu je tega treba? Vsak narod se drži svojega, mi se hočemo tudi svojega, nemškutarjev nam nij treba.

iz pod Nanosa 26. junija. [Izv. dopis.] Včeraj jutro ob 7. uri so se vršile volitve osmih volilnih mož za našo hrenovsko županijo. Da so vsi voljeni národnjaki, nij skoraj treba omeniti; ker drugače se pri nas niti voliti ne da, kajti osem nemčurjev se v celej naši županiji ali občini ne dobi, ko bi se jih ob poludne pri najlepšem solnčnem svitu z Dijogenezo svetilno iskalo. Je sicer še nekaj taci, pa le prav malo, mislim, da če rečem štiri, rekel sem preveč, kateri pri priliki radi pokažejo, da znajo več kakor do pet šteti, ter radi en malo „pobigečajo“, kar jim pa Bog ne šteje v greh, saj to je njih neumno, pardon! sem hotel reči nedolžno veselje. No pa vsaj s ponosom in smelo rečem, da po celém Notranjskem so nemčurjem tla izginile na vekov večne čase. Pa kako da bi jim ne! Te šalobarde so nas popolnem v nemar pustile, ne vem kaj, da smo se jim tako zamerili, ter niti za nas dosti vedeti nečejo, da še celo onega, od nas tako zaželenega „jemenitnega“ oklica „Kmetje“ nam nijso privoščili, torej tudi ko bi hoteli, ne moremo po njih godbi plesati; saj nam te slišati ne dovolijo, kar nam je jako — žal. G. Dežman, vaše „proklete grablje“ bodo menda kmalu vse zobe izgubile. Kakor je vidno, bodo tudi vrli Dolenci letos vam nekaj teh polomili. Pa potolažite se, vsaj vsaka reč je le za en čas, tako i vaše „proklete grablje“. V mladosti ste peli o teh, na starost pa dajte o strohnelih, kakoršne bodo v istini kmalu vaše.

Z Notranjskega 26. junija. [Izv. dopis.] Nemškutarji iz Ljubljane nam nijso sicer nobenega kandidata postavili in tudi mislim, da ga ne bodo; ker dobro vedo, da njih trud bi bil bob ob steno, zato nemajoniti poguma. To pa govorim le o kmetjskih občinah, kajti za mesta in trge imajo v osobi dr. Deva ali dr. „Müde-bald nach-hause“, iz Postojne kandidata, kateri se pa bode kljub vsej njegovej agitaciji samo blamiral. Ta gospod, ki vendar mej slovenskimi in ne nemškimi kmeti — dela, je zagrizen nemškutar, nasprotnik našega naroda v največji meri, kar je sploh znano. Torej kot tacega ga menda vendar notranjski mestjanje in tržani ne bodo volili, kajti sram bi jih moralo biti, ko bi imeli sovražnika našega milega nam materinega jezika za svojega zastopnika v deželnem zboru. Da se bodo poslednji kot pravi národnjaci pri volitvi izkazali, ter da bodo

narodnega kandidata volili, se smelo nadejamo. Pri priliki moram omeniti, ka je gori omenjeni g. dr. „Müde-bald nach-hause“ iz Postojne, kateremu Notranjci želimo le — narodnega konkurenta, velik prijatelj od — narodnega (?) samokandidata (!) g. Dekleva, ter poslednjega jako hvali in priporoča. Vran leti le z vranom, nikdar pa ne z golobom, kaj ne? Zato naj bi se g. Dekleva izjavil proti Devu.

Domače stvari.

— (Iz Cerknice) 26. jun. se nam poroča, da je tam pri prvotnej volitvi voljenih deset volilnih mož samih národnjakov; kateri bodo stali na dan volitve v Postojni kakor hrast in skala za svoja dva národna poslanca dr. Zarnika in dr. Vošnjaka.

— (Od sv. Križa na Dolenskem.) 23. t. m. je bila pri nas volitva volilnih mož; izvoljeni so gg. Franjo Horvat, posestnik i živinski zdravnik, Franjo Petrovič, kaplan, Franjo Kerin, pos. in župan, Janez Kerin, posestnik, vsi vrli národnjaki. Strijc Zagorc, sluga Dežmana z vsem štirmi agitira, da bi prišel zopet nazaj v deželni zbor, ali to mu je uže odklenkalo odkar je mej nemškutarske ušel. Tudi neki Vučar sedanji župan v Št. Jarneji, kandidira za deželnega poslanca v mestih, ali njemu je bolje mari za trgovino, kakor da bi nas kmete zagovarjal. Tudi na nekaj družega bi dobro bilo, da bi prej in bolj pazil, predno se v stvari vtika, katerih ne zastopi.

— (Iz Selce) se nam piše: Kakor je bilo uže v zadnjem dopisu poročano vršila se je denes volitev zaupnih volilnih mož v Selcih. Od okr. glavarstva nem je bilo naročeno 10 mož voliti, vendar v zadnjem trenutku smo bili drugač podučeni; c. kr. volilni komisar nam naznani, da občina Selce voli samo 9 mož, akoravno je bilo pri prejšnjih volitvah 10 mož voljenih, in prebivalcev zdaj nij manj, ampak gotovo več kot 5 tisoč. Volilcev nij tako obilno prišlo vkup, kakor je bilo v naši velikej občini pričakovati, uzrok temu so poljska dela; vendar ti pričujoči so volili izvrstno; voljeni so bili samo kmetji vsi zanesljivi možje, kateri se bodo tudi pokazali pri poglavitni volitvi v Kranji, da so pravi Slovenci. Voljeni se bili: Šibar Franc župan, 21 glasovi, Dolenc Janez sr. svet. 23 gl. Kalan Tomaž 18 glas. Veber Matevž 21 gl. oba odbornika, potem Šmid Matija 22 gl. Semen Ignacij 21. Krek Janez 17 Bertoncelj Tomaž 16 in Tušek Janez 23 glasov, vsi kmetje.

— (Rodoljube ljubljanske) opozorujemo posebno na besedo, katero napravi v nedeljo dne 1. julija t. l. ob 1/23. uri popoldne bizoviška čitalnica. Društvo „Sokol“ udeležilo se je bo z zastavo in mestno godbo; od odbora čitalničnega pa poizvedamo, da se bode za ljubljanske goste pripravil poseben prostor na lepej livadi.

— (Nadvojvoda Albrecht) pride te dni v Ljubljano in Celovec na vojaško ogledovanje. Ker se zadnji čas to tako izredni gosti in ponavlja, sklepamo na resne dogodke, — okupacijo Bosne.

— (Ker nam je denes volilni oklic) preveč prostora vzeli, odložili smo še nedostavljen konec govora poslanca Pfeiferja za prihodnji list.

Razne vesti.

* (Sestro za ženo.) Pred kakimi dvajsetimi leti je pobegnil meščan Jindra iz B. na Češkem na tuje, zapustivši ženo in otroka.

Nikdar se nij več slišalo nič o njem. Zapuščena žena je pridno odgojila svojega dečka, postal je umetnik na goslih in se je lansko leto kot tak udeležil svetovne razstave v Filadelfiji. Tam se je oženil z bogato in krasno gospico Bradfond in se vrnil z nevesto pred nekaterimi tedni na Češko k svojej materi. Akoravno mati nij mogla govoriti z lepo snabo, bila je sreče svojega sina vendar jako vesela. Kmalu dobo iz Amerike doto in z njo fotografije svojih staršev. Mati odpre album, pogleda snehinega očeta in strašan krik jej uide. Bila je to podoba njenega moža, kateri jo je pred 20 leti zapustil. Potem se je vse zvedelo: ta stari se je bil v Ameriki oženil in je pred dvema leti umrl, zapustivši veliko premoženje. Stara mati je zaradi tega, da je njen sin svojo sestro dobil za ženo, zblaznela in pred nekaterimi dnevi umrla. Po smrti matere sta šla brat in sestra — ali zdaj mož in žena v Ameriko, kjer ne bode nihče kalil njene zakonske sreče.

* (Prešičev) je v Zjedinjenih državah severne Amerike poginilo zadnjih 12 mesecev toliko, da znaša škoda po poročilu kmetijske družbe v Uešingu 20 milijonov dolarjev, kajti nad 4 milijone prešičev je pockalo za kolero.

Postano.*

Štovani g. urednik!

Blagovolite mojim vrsticam, v Vašem cenjenem listu, mali prostorček gojiti. Slov. narod od 23. jun. t. l. prinaša dopis iz Rake, koji ne li mojo, ter čast in dobro ime družih prav po pubalinsko grdi. Vprašam g. dopisnika, so li njemu znani opravi družih ljudi, da o njih tako nezasišano sklepa? Drugič grdi on dobro ime in čast poštene, jako národne gostilne, ter jo s primkom, ki je li njemu znan, a drugim popolnoma nepoznan, enač z malovrednimi, ponočnjaškimi krémami. — Nij gostilna, njemu po volji, naj jo ne obiskuje, prav nikomur ne bode dolgčas za njim; nikar pa naj svoje antipaje o omenjeni hiši po časopisih raznaša. Presurovi je da bi mu obširneje odgovarjal, kratko rečeno: g. dopisnik je pokazal prav ne estetično idejo, ki jo li kak zarobljenec gojiti zamore. —

Št. Jernej 24. jun. 1877.

A. Zagorc.

* Za obliko in zadržaj pod tem naslovom priobčenih stvari uredništvo ne odgovarja. Ur.

Tržne cene

v Ljubljani 27. junija t. l.

Pšenica hektoliter 11 gl. 21 kr.; — reč 7 gl. 15 kr.; — ječmen 4 gl. 71 kr.; — oves 4 gl. 06 kr.; a) da 7 gl. 48 kr.; — prosó 5 gl. 36 kr.; — koruza 6 gl. 40 kr.; krompir 100 kilogramov — gl. — kr.; — fižol hektoliter 7 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 90 kr.; — mast — gl. 85 kr.; — špoh trišen — gl. 74 kr.; — špoh povišan — gl. 78 kr.; jajce po 1 2/3 kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 50 kr.; — teletnine 46 kr.; — svinjasko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gl. 73 kr.; — slame 2 gl. 15 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gl. 50 kr.; — mehka 4 gl. 50 kr.

Dunajska borza 27. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gl. 80 kr.
Novotni drž. dolg v srebru	61 " 90 "
Zlata renta	72 " 05 "
1860 drž. posojilo	111 " 80 "
Akcije národne banke	780 " "
Kreditne akcije	142 " 40 "
London	125 " 60 "
Napol.	10 " 05 "
C. k. cekini	5 " 95 "
Srebro	10 " 50 "
Državne marke	61 " 80 "

„Vrtec“

časopis s podobami za slovensko mladino.

S koncem tega meseca poteče naročnina na „Vrtec“ za **prvo polletje**. Prosimo zatorej uljudno gg. naročnike, da jo do **1. julija** obnové, ker drugače ne vemo, ali se jim list še dalje pošilja ali ne.

„Vrtec“ veljá za vse leto **2 gl. 60 kr.**, za pol leta **1 gl. 30 kr.**

Novim naročnikom še lahko postrežemo z vsemi letošnjimi števili. (159—3)

Uredništvo „Vrtevo“

v Lingarjevih ulicah, hišna št. 1.